

Palokatkot

Palokatkosuunnitelman tarve

Rakennusvalvonta harkitsee lupaa myöntäessään, onko hanke laadultaan ja laajuudeltaan sellainen, että palokatkojen vaatimusten täyttämisen osoittaminen edellyttää palokatkosuunnitelman toimittamista rakennusvalvontavirastoon erityissuunnitelmana ennen kyseisten töiden aloittamista. Palokatkosuunnitelman tarkoitus on ohjata rakennushankkeeseen ryhtyvää varmistamaan, että kaikki tarvittava suunnittelu tehdään, jotta rakentaminen myös tältä osin voisi täyttää sille asetetut vaatimukset. Palokatkosuunnitelma tulee laatia aina, kun tehdään läpivientejä palo-osastoihin rakenteisiin. Palokatkosuunnitelmat toimitetaan rakennusvalvontaan rakennesuunnitelmien yhteydessä.

Palokatkotuotteiden ja -suunnittelun läpivientiratkaisun kelpoisuus

Palo-osastovien rakennusosien läpimenojen tiivistämiseen käytettävien tuotteiden kelpoisuus tulee aina osoittaa. Kohdekohtaisesti on laadittava palokatkosuunnitelma, jossa on määritetty palokatkotuotteilta vaaditut ominaisuudet (palonkestoluokka, käyttöikä, ym.).

Kelpoisuuden osoittaminen:

Menettelytapa 1

- palokatkoihin käytetään CE-merkittyä tuotetta suunnitelmien mukaisesti.

Menettelytapa 2

- palokatkotuotteiden kelpoisuus selvitetään rakennuspaikkakohtaisesti hyväksytyyn testauslaitoksen kokeiden sekä niihin perustuvan rakennuspaikkakohtaisen asiantuntijalausannon perusteella. Lausunto on esitettävä rakennusvalvonnalle etukäteen. VTT-sertifikaattia voidaan osaltaan hyödyntää rakennuspaikkakohtaisessa hyväksyntämenettelyssä.

Lausunnonantajana voi toimia myös joku muu pätevä taho kuin hyväksytty testauslaitos, jos

- kokeet on tehty hyväksytyssä testauslaitoksessa (VTT) tai tuoteryhmään (ETAG 026) ilmoitetussa testauslaitoksessa suuntaviivojen ETAG 026 osien 1-3 mukaisesti ja
- tuotteiden ominaisuudet on määritetty suuntaviivojen ETAG 026 osien 1-3 mukaisesti em. laitoksessa.

Lausunnon tulee aina sisältää selvitys tuotteen ominaisuuksien pysyvyydestä kokeisiin verrattuna, esitys tarkastusmenettelystä rakennuspaikalla, sekä kannanotto tuotteen käyttöikästä ja sen saavuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Tämä koskee myös ETA-hyväksyttyä tuotetta, jota ei ole CE-merkitty.

Molemmissa menettelytavoissa on huomioitava, että jos palokatkosuunnitelmassa kuitenkin käytetään tuotenimikkeitä, suunnitelmaan ei merkitä tuotteen kohdalle "tai vastaava". Mikäli tuote vaihdetaan toiseen tuotteeseen, tilaajalle ja rakennusvalvonnalle tulee esittää paloteknisen asiantuntijan hyväksymä muutossuunnitelma muine dokumentteineen /hyväksyntöineen.

Palokatkosuunnitelmiin tulee lisätä seuraava teksti:

"Palokatkoihin käytetään vain suunnitelmien mukaisia tuotteita. Mikäli tuote vaihdetaan, tilaajalle ja rakennusvalvonnalle tulee esittää paloteknisen asiantuntijan hyväksymä muutossuunnitelma muine dokumentteineen / hyväksyntöineen."

Palokatkosuunnitelma

Palokatkosuunnitelma on rakennushankkeeseen ryhtyvän asiantuntijan laatima erityissuunnitelma, joka laaditaan muiden erityissuunnitelmien (rakenne-, lvi-, sähkösuunnitelmat) laatimisen rinnalla ja yhteistyössä näiden alojen erityissuunnittelijoiden kanssa. Palokatkosuunnitelma laaditaan pohjapiirustuksena,

johon on merkitty palo-osastojen rajat ja osastointiluokat. Tarvittaessa käytetään leikkauspiirustuksia. Piirustuksiin merkitään läpivienti läpivienniltä kyseisen läpiviennin vaatimukset täyttävä palokatkoratkaisu.

Pohjapiirustukseen merkitään kunkin läpiviennin kohdalle käytettävä palokatkotyyppi esimerkiksi kirjaintai numerotunnuksin. Yksiselitteisin detaljipiirroksin esitetään kukin ratkaisu reunaehtoineen:

- sallitut läpivietävät johdotukset mahdollisine reuna- ja keskiöetäisyyksineen
- läpivientiaukkojen sallitut koot
- osastovien rakenteiden materiaalit ja paksuudet
- läpivienneistä palokatkoille tulevat muut erityisvaatimukset, kuten mahdolliset kuormitukset, paineiskut jne.

Palokatkosuunnitelmaan sisältyy yleensä myös tekstiosa, jossa voidaan esittää vaatimuksia mm. asentajan pätevyydelle, tarkastusten järjestämiselle, sekä tarkastusten dokumentoinnille, palokatkojen merkitsemiselle ja tuotteen käyttöiälle. Tekstiosassa esitetään myös vaatimukset käytettäville tuotteille ja niiden hyväksymismenettelyille. Rakennuspaikkakohtaiset selvitykset näiden tuotteiden kelpoisuudesta sisällytetään myös suunnitelman tekstiosaan.

Palokatkosuunnitelman laatii yleensä riittävän pätevä rakennesuunnittelija. Palokatkojen tarkastusmerkinnät toteutuksen vaatimusten mukaisuudesta tulee tehdä rakennustyön tarkastusasiakirjaan. Palokatkojen toimivuus varmistetaan koko rakennuksen elinkaaren ajan rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeessa.

Viitteet:

Suomen rakentamismääräyskokoelman osa A1 kohta 3.3.2 ja osa E1 kohta 7.4
Helsinki-Espoo-Vantaa-Kauniainen, Yhtenäiset käytännöt, Ohje E1-7 03, 1.6.2011